

11. stranica

Zlata maša Vilmoša Harangozoa u Petrovom Selu

Majstor i njegov učenik

4. stranica

Ljetna akademija u Baji.

5. stranica

Spomendan biskupa Antunovića

6. stranica

Komentar

Pišem u zrak

Dok pišem ove retke, bacim pogled na ulicu ispred svoga stana, ni žive duše po njoj. Peče sunce, pa su svi pobjegli u prirodnu, parkove ili na plažu, izlet u okolicu. I ove, toplinom obasjane ulice donose mi sjetne trenutke, u mislima me vraćaju na ljetovanja po Hrvatskoj. Za odredišta uobičajeno biram pokoji otok hrvatskoga Jadrana, ima ih podosta i odlična su to mjesta za „mozak na pašu“. Dobra knjiga i društvo, mir i tišina, jutarnja kava i more... što ti još treba. Lani sam ponovno boravila na Šolti, u Stomorskoj. Svakoga jutra na terasi pijuckala kavu, s brda promatrala još pospani gradić, koji poput lijene mačke pozdravlja novi dan. Gazdarica Ivanka mi se gotovo svako jutro pridružila. Malo smo čakulale (razgovarale), dobar sam slušatelj, a iskreno rečeno i njezine su me priče zanimale. I tako ona mi veli da je u mjestancu ponovno u procvatu vinogradarstvo, kupuju se vinogradi, opet se obrađuje zemlja i uzgaja stara, poznata sorta dobričić. To je crno i gusto vino, poput tinte, a da bi se moglo i pisati njime. A mjesna je crkva posvećena sv. Nikoli putniku jer su u gradiću pretežito živjeli mornari, pa neka ih svetac čuva u plovidbi, a mjesno groblje pak nosi ime „Gospa od Stomorja“, što bi značilo Gospa neka ih čuva na stotinama mora. Odatle i naziv mjesta, Stomorska. Pitala sam je za lik sove, koji je po kućama pri ulaznih vrata ili kapija, naslikan na keramičnu pločicu. To su „čuvite“, kaže mi ona. Govori se da je davno neki čovjek pokupio mlade sove po šumi u košaru, uzeo ih i otplovio s njima do Splita, i na pazaru (sajmu) prodao ih kao piliće. Kako je prolazilo vrijeme, i one su počele rasti i perja puštati, vidjele su Splićanke da to nisu pilići, nego sove. I od tada do dana današnjega za Šoltane se veli: „čuvitari“. Mala sova, ćuk, simbol je otoka. Bilo je mnoštvo priča, i tužnih i onih za nasmijati se... i naravno mnogo legenda. Prepričavaju se dogodovštine jer što raditi kad stiže mrka zima. Hm, koji sklad s prirodom, nevjerojatno, žilav je taj otočni svijet. Uvijek ima osjećaj da oni doista žive život s punim plućima. Eto, malo priče i pričice za one koji govore taj naš hrvatski. A što s onima koji niti govore, niti pišu, niti misle, niti sanjaju, niti mole na jeziku roda svoga... za njih pišem u zrak. Prava pantomima. *Kristina*

Glasnikov tjedan

Kako donosi MTI (Mađarska izvještajna agencija) u Mađarskom parlamentu u raspravi o proračunu za 2019. godinu sudjelovao je Imre Ritter, „narodnosni glasnogovornik Nijemca“. Prva greška! U novom sazivu Mađarskog parlamenta Nijemci nemaju glasnogovornika, nego punopravnog zastupnika Imrea Rittera. Ali lapsus calami (pogreška u pisanju) uvijek je moguć, a događa se često i na našim stranicama. On je u novom sazivu Mađarskog parlamenta izabran i za predsjednika Narodnog odbora, te je u svom obraćanju nastupio i u ime spomenutog Odbora što ga čine uz njega glasnogovornici ostalih manjinskih zajednica u Mađarskoj, tako i hrvatski glasnogovornik Jozo Solga.

Imre Ritter tražio je nakon rasprave u Odboru i usuglašavanja sa Savezom državnih samouprava + pet milijarda i 120 milijuna potpore za narodnosne zajednice u Mađarskoj u odnosu na ponuđeni nacrt proračuna. U svom je obraćanju između ostaloga kazao da narodnostima prihvaćanje nije dovoljno, i kako je samo prihvaćanje narodnosti samo po sebi uvreda, narodnosti očekuju i priznanje, a temelj tomu je njihovo upoznavanje. Podsjetio je da je 2013. godine glede potpore narodnostima u Mađarskoj stanje bilo očajno, ali su potom došle pozitivne promjene koje su ulijevale nadu, povećala se potpora ustanovama u održavanju narodnosnih samouprava, ostvareno je parlamentarno predstavništvo narodnosti (glasnogovorništvo) te od 2015. godine neprekidno raste potpora narodnostima u Mađarskoj. On je zahvalo mađarskoj vladi i Mađarskom parlamentu u ime svih narodnosti na potpori u protekle četiri godine te za jednoglasno prihvaćanje zakonskih promjena što su ih potakle na-

rodnosti. Glede proračuna za 2019. godinu 13 narodnosti u Mađarskoj želi promjenu nacrt proračuna za 2019. godinu tražeći pet milijarda i 120 milijuna forinta.

Od povećane potpore polovinu sredstava žele utrošiti na vlastiti udio pri natječajima kojim bi tražili sredstva za obnovu ustanova u svom održavanju. Uz to predlažu povećanje potpore za djelatnost državnih narodnosnih samouprava i mjesnih narodnosnih samouprava, povišenje potpore za narodnosni pedagoški program i povećanje okvira potpore za natječaje narodnosti.

Savez državnih samouprava, kaže HDS-

ov predsjednik Ivan Gugan, više je puta zasjedao ove godine, a zadnji je sastanak bio u znaku proračuna za 2019., kojemu su pribivali i glasnogovornici odnosno zastupnici svih narodnosti u Mađarskoj kako bi dogovorili tješnju i čvršću suradnju, zajedničku strategiju glede aktualnih pitanja promjene zakonske regulative i

o kojima bi voljeli da raspravlja Odbor, a potom i parlament. Hrvatska državna samouprava i sve ostale narodnosne državne samouprave imaju prijedlog za proračun, a ono u čemu smo postigli dogovor jest da pošto se posljednjih godina više pozornosti posvetilo mjesnim samoupravama, civilnim udrugama, sada imamo prijedlog povećanja proračuna za djelatnost državnih samouprava odnosno za ustanove, što je još važnije, u njihovu održavanju odnosno za medije. Pogotovo tamo ima podosta problema oko proračuna. Mi smo tražili da se to poveća za 20 %, ali ovisi o mađarskoj vladi hoće li prijedlog prihvatiti. Bude li samo 10 ili 5 posto, i to je već napredak. U nacrtu se govori i o narodnosnim dodatcima pedagoga, povećanju sredstava za natječaje za narodnosti, za mjesne narodnosne samouprave. Ima još podosta nepoznanica, ali s prijedlogom promjene nacrt proračuna, kaže HDS-ov predsjednik Ivan Gugan traži se povećanje dosadašnjih sredstava.

Branka Pavić Blažetin

Glede proračuna za 2019. godinu 13 narodnosti u Mađarskoj žele predati promjenu nacrt proračuna za 2019. godinu tražeći pet milijarda i 120 milijuna forinta.

BRATISLAVA

Radni sastanak imenovanih članova Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske – predstavnici hrvatskih manjina

U veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bratislavi

U prostorijama veleposlanstva Republike Hrvatske u Bratislavi 15. lipnja uz domaćina sastanka veleposlanika Aleksandra Heine i člana Savjeta iz Slovačke Radoslava Jankovića, a na prijedlog Ivana Gugana, potpredsjednika Savjeta /predstavnik hrvatske manjine, održan je radni sastanak s imenovanim članovima Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, predstavnicima hrvatskih manjina u Europi kojih u Savjetu ima sedamnaestero od čega su dva člana iz Mađarske, Ivan Gugan i Franjo Pajrić.

Naime, na konstituirajućoj sjednici Savjeta Vlade Republike Hrvatske, u prosincu 2017. izabran je predsjednik Savjeta Ivan Grbešić i četiri dopredsjednika, među njima Ivan Gugan iz Mađarske izabran je za potpredsjednika Savjeta / predstavnik hrvatske manjine koji je tada izjavio: „Vjerujem da ćemo zajedničkim zalaganjem, trudom i radom pridonijeti poboljšanju položaja hrvatske manjine, ali i uopće Hrvata izvan Republike Hrvatske“, rekao je Gugan. Prvi je korak na tom putu upravo sastanak u Bratislavi.

Na sastanku, kojemu je pribivala i zamjenica državnog tajnika Središnjega državnog ureda Ivana Perkušić, prisutnima je predstavljen dosadašnji rad Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske sukladno usvojenim zaključcima s 1. konstituirajuće sjednice Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske održane krajem prosinca 2017. godine. Na sastanku su također razmotrena aktualna pitanja od interesa za hrvatsku manjinu u 12 europskih država nakon čega su doneseni zaključci koji će pomoći adresiranju utvrđenih potreba hrvatske manjine, a dani su i konkretni prijedlozi koji će pridonijeti programu iduće sjednice Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske koja se planira u studenom 2018. godine.

Predstavnici hrvatskih manjina Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske na sjednici održanoj 15. lipnja 2018. u Bratislavi donijeli su niz prijedloga i zaključaka, kaže nam dopredsjednik Savjeta Ivan Gugan, koji je sastanak ocijenio više nego korisnim, te se založio za češće sastajanje članova predstavnika manjina u Savjetu Republike Hrvatske kako bi se temeljitije razmotrili zajednički problemi i položaj manjinskih zajednica u Europi, te se поближе upoznali.

ZAKLJUČCI

- Predlažemo da Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske Sabora Republike Hrvatske u svoj program uvrsti tematsku sjednicu posvećenu hrvatskim manjinama.

- Podržavamo proglašavanje 23. listopada za Dan Hrvata izvan Republike Hrvatske.

- Predlažemo utemeljenje odličja „za istaknute predstavnike Hrvata izvan Republike Hrvatske“, odnosno uključivanje Hrvata izvan Republike Hrvatske (i onih koji nemaju hrvatsko državljanstvo) pri dodjeli drugih odličja (Vladimir Nazor itd.).

- Predlažemo da se hrvatske knjige objavljene izvan Republike Hrvatske mogu natjecati za otkup.

- Osim Savjetovih plenarnih sjednica, smatrano nužnim i rad po sekcijama.

- Osiguravanje mogućnosti apliciranja na natječaje raspisane u Republici Hrvatskoj i za ustanove registrirane izvan Republike Hrvatske.

- Poticanje suradnje pograničnih županija s predstavnicima hrvatskih manjina.

- Izradba udžbenika o hrvatskim manjinama.

- Uvrštavanje teme „hrvatske manjine“ (povijest, književnost, glazba, arhitektura, etnologija itd.) u školski uputnik i nastavni plan.

- Predlažemo da se osigura sudjelovanje hrvatskih izdavača izvan Republike Hrvatske na sajmu knjiga Interliber.

- Predlažemo da se prigodom posjeta službenih izaslanstava iz Republike Hrvatske pozovu članovi Savjeta.

- Vlada Republike Hrvatske neka potiče i podupire obrazovne ustanove da svoje stručne izlete organiziraju u krajeve gdje žive hrvatske nacionalne manjine.

- Predlažemo izradbu zajedničke platforme na društvenim mrežama koja bi prikazivala sadržaje, informacije o Hrvatima izvan Republike Hrvatske te obavještivala o njihovim programima.

Članovi 2 saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske imenovani su u rujnu 2017. godine na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze, na mandat od četiri godine te ne primaju novčanu naknadu za svoj rad. Članovi Savjeta po položaju su i predstavnici državnih tijela i ustanova u Republici Hrvatskoj.

To je savjetodavno tijelo koje pomaže Vladi u kreiranju i provedbi politike, aktivnosti i programa koji se tiču Hrvata izvan njezinih granica.

Članovi Savjeta iz reda pripadnika Hrvata izvan Republike Hrvatske predstavnici su udruga, organizacija i ustanova Hrvata izvan Republike Hrvatske, angažirani na očuvanju i jačanju hrvatske samobitnosti svojih zajednica i unapređenju odnosa s domovinom.

Članovi Savjeta zalažu se za zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Hrvatske s posebnim naglaskom na položaj Hrvata u BiH te zaštitu i jačanje hrvatskih zajednica u svijetu, te bolju gospodarsku, kulturnu i svaku drugu suradnja s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Članovi Savjeta predstavnici su Hrvata iz Bosne i Hercegovine, njih devetero, predstavnici hrvatske manjine iz 12 država, njih 17, predstavnici hrvatskoga iseljeničtva, njih 29, uz članove Savjeta po položaju, njih 27.

Branka Pavić Blažetin

Najbolji Državnoga natjecanja srednjoškolaca

U predvorju budimpeštanske Gimnazije Zsigmonda Móricza 1. lipnja 2018. svečano su uručene diplome najboljim natjecateljima Državnoga natjecanja srednjoškolaca školske godine 2017./18. po raznim predmetima. Priznanja su uručili: zamjenik državnoga tajnika za opću prosvjetu pri Ministarstvu ljudskih resursa Zoltán Maruzsa, predsjednik Prosvjetnog ureda Zoltán Gloviczki i predsjednik Državnoga znanstvenog savjeta đaka Péter Szendrő. Nagrade su uručene i najboljim natjecateljicama iz hrvatskoga jezika i književnosti ovoga nadmetanja: za osvojeno treće mjesto Bernadeta Turul, za drugo Ivana Božanović, za prvo pak Mirela Galić. Polaznice su one pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže. Odličje „Odličan u natjecateljskome pripremanju” za istaknuto uspješan i vrlo predan rad s darovitima tijekom Državnoga natjecanja dodijeljeno je njihovoj profesorici hrvatskoga jezika i književnosti Janji Živković dr. Mandić.

Državno natjecanje srednjoškolaca najviši je forum unapređenja rada s darovitim učenicima. Ove je školske godine Prosvjetni ured zaprimio 28 963 registrirane prijave, u 38 kategorija iz 28 predmeta. Na državnome nadmetanju sudjelovalo je ukupno 21 059 srednjoškolaca, budući da jedan učenik ima pravo natjecati se u više predmeta. Njezinu popularnost potvrđuje da su natjecatelji završnoga dijela polaznici 201 srednje škole, što je polovica broja srednjih škola u Mađarskoj. Najviše je natjecatelja bilo iz engleskoga jezika (5846), potom iz biologije (4601), te iz matematike (4116). Već niz godina domaćin je svečanosti urudžbe najboljim natjecateljima Državnoga nadmetanja srednjoškolaca Gimnazija Zsigmonda Móricza, također njezini gimnazijalci daju i okvirni kulturni program. Nazočne su pozdravili predsjednik Prosvjetnog ureda Zoltán Gloviczki i ravnatelj unapređenja darovitih Središta nova generacija Balázs Jávor. Predsjednik Gloviczki naglasio je da je svečanost kruna dosadašnjeg uloženog rada, čije značenje prepoznaju svi nazočni profesori, jer uz mnogobrojne školske aktivnosti nagrađeni su nesebično izdvojili vremena za pripremanje na ovo nadmetanje. Prvi put se uručuje Putovnica darovitih što omogućuje u daljnjoj naobrazbi sudjelovanje u programu darovitih, to jest u radu Državnoga znanstvenog savjeta đaka. Ona pruža mogućnost za unapređenje talenta, te sudjelovanje u istraživačkim programima, znanstvenome radu. Skrenuo je pozornost na program „Tehetséggel fel!”, što pruža mogućnost za stipendiju na visokim mađarskim učilištima. Ravnatelj Jávor naglasio je da Središte nova generacija nazočno je na svim onim manifestacijama koje imaju za cilj podupirati rad s darovitima. Smatra da unapređenje darovitih jedino je moguće ako su iza talentiranog učenika i roditelj i profesor. Međusobnim poticajem i zajedničkim radom toga trojstva rađaju se daroviti đaci.

Zamjenik državnoga tajnika za opću prosvjetu pri Ministarstvu ljudskih resursa Zoltán Maruzsa, budući da se približava Dan pedagoga, prvo je čestitao svim nazočnim pedagogima, posebice onima koji će u sklopu svečanosti primiti priznanje, njih 40, za višegodišnji istaknuto uspješni i vrlo predani rad s darovitima na Državnim natjecanjima; te je dodao kako je poznato da bez majstora ne postoji ni učenik. Naglasio je da je u društvu ministra ljudskih resursa Miklósa Káslera povodom Dana pedagoga u Pesti Vigadóu uručio visoka priznanja pedagogima, te je dodao da će ovom prigodom citirati ministre misli: „Uz prisvojeno znanje najveća je vrijednost pripadnost zajednici, školska je zajednica zajednički plod djeteta, roditelja i pedagoga, koja jedino može biti uspješnom ako su svi njezini sudionici jednaki i svi joj dodaju svoje vrednote. Pedagog odgaja čovjeka da on pod svim

Mirela Galić, Bernadeta Turul, Janja Živković Mandić i Ivana Božanović

uvjetima ostane čovjekom, i da poštuje drugoga. Pedagog će naučiti svog učenika na točan, učinkovit i sretan rad, odnosno na izgradnju takve zajednice u kojoj svi imaju svoje mjesto, u kojoj se ljudi međusobno štite i računaju jedni na drugoga.” Naglasio je da je mađarska opća prosvjeta visoko rangirana, te i zbog toga mnogi strani studenti studiraju na mađarskim sveučilištima, u listopadu 2017. godine umalo 32 tisuće stranih studenata studiralo je u Mađarskoj. „Često se čuje u vijestima da sve više mađarskih srednjoškolaca svoju visoku naobrazbu nastavlja u inozemnim učilištima. Dobrodošli u Europsku uniju!”, dodao je zamjenik državnoga tajnika za opću prosvjetu Zoltán Maruzsa. Potom je u društvu predsjednika Prosvjetnog ureda Zoltána Gloviczki i predsjednika Državnog znanstvenog savjeta đaka Pétera Szendrőa uručio diplomu, bonove za knjigu i Putovnicu darovitih. Nagrade su preuzele i najbolje natjecateljice nadmetanja iz hrvatskoga jezika i književnosti: za osvojeno treće mjesto Bernadeta Turul, za drugo Ivana Božanović, a za prvo Mirela Galić. Polaznice su one pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže, a na natjecanje ih je pripremila profesorica hrvatskoga jezika i književnosti Janja Živković Mandić. Na Državnome natjecanju srednjoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti ove školske godine sudjelovalo je ukupno jedanaest učenika. Nakon kratkoga kulturnog intermeca zamjenik državnoga tajnika za opću prosvjetu Zoltán Maruzsa i ravnatelj unapređenja darovitih Središta nova generacija Balázs Jávor uručili su odličje „Odličan u natjecateljskome pripremanju”. Narečeno je priznanje dodijeljeno i profesorici hrvatskoga jezika i književnosti Janji Živković dr. Mandić za istaknuto uspješni i vrlo predani rad s darovitima tijekom Državnoga natjecanja.

Kristina Goher

Visoka škola Józsefa Eötvösa u Baji

Prva ljetna akademija za hrvatske učitelje i odgojitelje

Učiteljica Lana Jager i Zorica Jurčević, viša lektorica hrvatskoga jezika na bajskoj Visokoj učiteljskoj školi

Od 19. do 20. lipnja na Visokoj školi Józsefa Eötvösa (VJŠE) u Baji je organizirana dvodnevna Ljetna akademija za narodnosne – njemačke i hrvatske – učitelje i odgojitelje. U okviru ove priredbe održana je i Prva ljetna akademija za hrvatske učitelje i odgojitelje.

Zajedničku trojezičnu svečanost otvorenja koja je ostvarena pomoću tehnike, uz govore na materinskom jeziku i njihovu projekciju u prijevodu, vodila je dr. Adelheid Manz, ravnateljica Instituta za narodnosne i strane jezike.

– Održana je 26. akademija što govori o tome da je obrazovanje njemačkih učitelja jedna priča o uspjehu. Ovih 26 godina znak su prekogranične suradnje znanstvenika i predavača iz Njemačke, Austrije i Mađarske. – naglasila je uz ostalo prorektorica VŠJE Ibolya dr. Szinger dr. Szilágyi, te dodala da je 2018. godina povijesna jer se prvi put organizira Ljetna akademija za hrvatske učitelje. Bajška dogradonačelnica Andrea Besesek Csubák uz ostalo reče da bajška visokoškolska ustanova iz godine u godinu pomaže u izobrazbi i usavršavanju njemačkih i hrvatskih učitelja, te time pridonosi očuvanju tradicionalnih vrednota višenacionalne regije.

U ime Hrvatske državne samouprave sudionike na hrvatskom jeziku pozdravila je dopredsjednica Angela Šokac Marković. Ona je zahvalila organizatorima prije svega na izboru teme koja je danas itekako aktualna. – Živimo u vremenu promjena koje se javljaju u svim segmentima suvremenog društva, a zbog toga se

Pedagozi pristigli iz brojnih škola

pokazuje potreba i za osuvremenjivanje odgoja i obrazovanja. – naglasila je HDS-ova dopredsjednica, te dodala da je u tome golemu uloga škole i učitelja, koji svoje znanje trebaju osuvremenjivati da bi udovoljili izazovima našega vremena.

Nazočne je sudionike pozdravila i glavna organizatorica Ljetne akademije za hrvatske učitelje i odgojitelje Zorica Jurčević, viša lektorica hrvatskoga jezika na bajskoj Visokoj školi. Ona je zahvalila organizatorima što je omogućeno besplatno sudjelovanje, što u naše vrijeme nije mala stvar, te istaknula: – Na hrvatsku ljetnu akademiju prijavilo se čak 37 sudionika, što pokazuje da postoji potreba za metodičkom usavršavanjima posebno na hrvatskom jeziku.

Nakon zajedničke svečanosti započele su dvodnevne stručno-metodičke radionice, posebno za njemačke i hrvatske učitelje i odgojitelje. Stručnom usavršavanju hrvatskih učitelja i odgojitelja odazvalo se umalo četrdeset sudionika iz svih hrvatskih regija u Mađarskoj, ali i iz Tavankuta i Jagodine (Srbija). Sudionike i predavače hrvatske ljetne akademije pozdravila je dr. Marija Kanižai, ravnateljica Instituta za izobrazbu pedagoga. Ugledni predavači došli su iz Hrvatske: mr. Sanja Basta, učiteljica savjetnica, i Diana Mesić, mag. prim. educ. mentorica, obje iz Siska, te Lana Jager (Samobor), učiteljica razredne nastave u područnoj školi pečuške Hrvatske škole Miroslava Krležu u Sambotelu. Na dvodnevnom usavršavanju čuli

Za promjenu pedagozi u školskim klupama

smo vrlo zanimljiva i poticajna izlaganja. Prvog dana izlaganja mr. Sanje Basta: Vrčić – priprema za školu i Metodička obradba pisanoga slova (prikaz i radionica). Zatim učiteljice Lane Jager: Jezične igre u nastavi hrvatskoga jezika, koja je svoje predavanje potvrdila i iskustvima svakodnevnog učenja i podučavanja hrvatskoga jezika u Sambotelskoj hrvatskoj školi. Predavanje Diane Mesić: Prikaz matematičkih znanja svakodnevnom životu. Drugoga dana održana su još predavanja Diane Mesić na temu Suradničko učenje i Metodička interpretacija narodne hrvatske bajke ili priče (prikaz i radionica), Lane Jager na temu Primjena lutke u stjecanju Sanje Basta na temu Priroda i društvo – učenje kroz igru, te Medijska kultura – Hrvatski crtani film.

Na kraju je upriličen i okrugli stol, uza sudjelovanje predavača, organizatora i sudionika, razmjena dojmova i iskustava, zatvaranje skupa i podjelu potvrdnica.

Stipan Balatinac

Spomendan biskupa Antunovića

Sjećanje na preporoditelja bačkih Hrvata

Hrvatska samouprava grada Kalače 17. lipnja organizirala je već tradicionalni Spomendan biskupa Ivana Antunovića, preporoditelja bačkih Hrvata, koji se od 2001. godine priređuje prigodom njegova rođendana.

Nakon okupljanja bačkih Hrvata i njihovih gostiju, u Nadbiskupskom je vrtu održan kratki prigodni kulturni program koji je uveličan nastupom pečušškoga KUD-a „Tanac“ i njihovih tamburaša, koji su izveli pjesme bačkih bunjevačkih i šokačkih te baranjskih Hrvata.

Polaganje vijenaca kod spomen-ploče biskupu Antunoviću, među uzvanicima i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga

Kako je već uobičajeno, nakon programa zvona kalačke prvostolnice štovatelje preporoditelja bačkih Hrvata pozvala su na misu zadušnicu koju je predvodio monsinjor Stjepan Beretić, katedralni župnik iz Subotice. S njime su suslužili još vlč. Ivica Ivanković Radak, predsjednik Katoličkoga društva „Ivan Antunović“ iz Subotice, vlč. Imre Polyák, narodnosni vikar Kalačke nadbiskupije, te vlč. Tibor Szűcs, baškutski župnik i bački glavni dekan. Svoju prigodnu propovijed monsinjor Stjepan Beretić posvetio je sjećanju na biskupa Antunovića.

Posluživši se biblijskom usporedbom, naglasio je ovo:

– Ivan Antunović je drvo suho kojemu je dragi Bog dao da rodi. I danas smo ponosni na njega, oko njegova imena se okupljaju biskupi i nadbiskupi, znanstvenici, svećenici, narodi. Sjetite se samo one divne izložbe i niza predavanja u Subotici. Sjetite se da je na jubileju biskupa Ivana Antunovića bio kalački nadbiskup Blaž, đ-

Kalački Pjevački zbor „Ružice“

Spomen-ploča

Svetu je misu predvodio monsinjor Stjepan Beretić, katedralni župnik iz Subotice.

kovački nadbiskup Đuro i subotički biskup Ivan. Koliko je profesora bilo ovdje, koliko je knjiga napisano o njemu. Ivan Antunović i danas rodi plodom (...). Katoličko društvo Ivan Antunović ne želi samo kopati po starim papirima i knjigama, već želi danas služiti crkvi i narodu, slovom i djelom. Nadamo se da će uskoro u Subotici biti podignut spomenik Ivanu Antunoviću. On živi i u naraštajima starijih, ali i u mladim ljudima.

Kako od samih početaka, i ove je godine misu uljepšao Santovački hrvatski crkveni zbor u pratnji kantora Žolta Široka.

Nakon mise upriličeno je svečano polaganje vijenaca kod spomen-ploče biskupu Antunoviću, postavljene u predvorju nekadašnje kanoničke kurije. Na dvojezičnoj ploči na hrvatskom je jeziku zapisano: „U ovom domu je živio i stvarao „za svoj / mili, dragi, nikad nezaboravljeni rod“ / duhovni vođa i preporoditelj / svih podunavskih Hrvata / biskup Ivan Antunović. Ovo obilježje podižu u povodu 125. obljetnice / njegovog biskupskog imenovanja, / 8. svibnja 2001. godine / zahvalni bački Hrvati.“

Vijence su položili čelnici Hrvata u Mađarskoj i bačkih Hrvata, predstavnici grada, gradske Hrvatske samouprave i udruge bačkih Hrvata. Svečanost je uljepšao kalački Pjevački zbor „Ružice“, te članice KUD-a „Tanac“ u narodnoj nošnji i tamburaši.

Dan je završen druženjem sudionika, zakuskom i hrvatskom plesanicom.

Stipan Balatinac

„Krlležini“ Osmaši

Opraštanje naraštaja učenika 2010. – 2018. Hrvatske osnovne škole Miroslava Krleža bilo je u narečenoj ustanovi 15. lipnja.

Učenici su 8. razreda: Ádám Balogh, Emese Bödő, Lara Anna Eiter, Adél Hanna Frei, Leon Gerencir, Bettina Gernert, Abigél Gróf, Hédi Lili Heckenberger, Bianka Cintia Hoffmann, Luca Ivánkovics, Franko Jurić, Dóra Viktória Kovács, Fanni Ágnes Liszli, Jakov Mar-

Crven, bijeli, plavi – to je balon pravil!

Obišla se škola.

nas koji im pribivamo, tako i ja prirodom svoga posla.

Bilo je lijepo i svečano. Kazivali su se stihovi na hrvatskom i mađarskom jeziku, čitali oproštajni govori, učenici sedmog razreda sa svojom razrednicom Maricom Dudaš Gyöngyös ispraćali su na put osmaše, a učenici osmog razreda zahvaljivali svima koji su bili na njihovu osmogodišnjem putu u Hrvatskoj školi „Miroslav Krleža“ zajedno s njima i doveli ih do završetka osmogodišnjega školovanja. Dirljiv je oproštajni govor osmog razreda na hrvatskome čitala učenica Emese Bödő, a na mađarskome učenica Lara Anna Eiter; govor sedmog razreda na hrvatskome učenik Branko Hahner, a na mađarskome učenik Dávid Drinóczy. Stihove Miše Jelića „Na rastanku“ kazivala je Melitta Meláth, stihove Sándora Reményika „Mi mindig búcsúzunk“ Dóra Kovács i Dorina Szárteleki, stihove Endrea Adyja „Üzenet egykori iskolámba“ Vanessza Ujházi i Fanni Liszli, stihove Mladena Škrlina „Osmoljetka“ Milán Terzic, stihove Ratka Zvrka „Tvoja staza“ Nikoletta Schäffer i Franko Jurić, stihove Mihály Tompe „A madár fiaihoz“ Leon Gerencir.

Pjevali su se stihovi na hrvatskom i mađarskom jeziku: „Fala“ od Dragutina Domjanića, na mađarskom Nincs olyan, zajednički pjevala pjesma Kad se prijatelji rastaju Jasmina Stavrosa, a slušao se pomno i ravnateljjev govor, u kojem je ravnatelj Hrvatske škole Miroslava Krleža Gabor Gyórvári između ostaloga rekao: „Neki će od vas ostati i nadalje učenici naše ustanove, a neki napuštaju našu školu i nastavljaju učenje u nekoj drugoj srednjoj školi. Svakako mi pada na pamet pitanje, jesmo li vas dobro pripremili za nastavak u gimnaziji, ma bila to naša hrvatska ili neka druga? Jesmo li vam dali temelje na koje slobodno možete graditi i jesmo li izgradili u vama onu zainteresiranost koja će vas navesti da upotrijebite svoje znanje, da si nađete onaj pravac, koji će vas uputiti k novome znanju i naposljetku k samome zvanju? (...) Europa nije univerzalni recept za sve, i mi imamo snažnu ulogu u njenoj budućnosti, koja po današnjim strujanjima treba postati zajednica naroda, koji imaju svoju dobro prepoznatljivu nacionalnu samobitnost.

Znači, vi ste ta generacija koja povezuje samoidentifikaciju svoje škole s aktualnom politikom, kojom po mogućnosti i ne želimo se baviti, koja za nas može značiti jedino manjinsku politiku i zastupanje interesa naše zajednice.

Draga djeco! Do sada smo zajednički nje govali materinski jezik, hrvatsku kulturu, radili na izgradnji hrvatskog identiteta. Molim vas, nemojte zapostaviti to niti ako pođete u drugu srednju školu. Bogatstvo poznavanja više jezika, više kultura ne može vam oduzeti nitko.”

Branka Pavić Blažetin

Sedmi i osmi razred s razrednicama Maricom Dudaš Gyöngyös i Gabi Kohuth-Várhelyi

Uručeno visoko priznanje Republike Hrvatske akademiku Istvánu Lőkösü

Dana 18. lipnja 2018. na svečanom obilježavanju Dana državnosti Republike Hrvatske i 5. godišnjice njezina pristupa Europskoj uniji, u budimpeštanskom Vojnopovijesnom zavodu veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, u svojstvu izaslanika predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović, uručio je visoko priznanje Republike Hrvatske, Red Danice Hrvatske s likom Marka Marulića akademiku Istvánu Lőkösü.

Odlukom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović, Redom Danice Hrvatske s likom Marka Marulića odlikovan je akademik István Lőkös. Podsjetimo da su u rezidenciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj 7. veljače 2018. dodijeljena visoka priznanja Republike Hrvatske istaknutim mađarskim državljanima, uglednim intelektualcima koji su svojim aktivnostima i djelom bitno pridonijeli političkom, kulturnom i znanstvenom povezivanju prijateljskih država i naroda, Republike Hrvatske i Mađarske, odnosno Hrvata i Mađara. Međutim, akademik István Lőkös zbog inih razloga nije bio na svečanosti. Odlikovanje Red Danice Hrvatske s likom Marka Marulića akademiku Istvánu Lőkösü uručio je veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić na proslavi Dana državnosti Republike Hrvatske i 5. obljetnice njezina pristupa Europskoj uniji. Obrazloženje na mađarskom jeziku čitala je suradnica Veleposlanstva Melinda Adam. Akademik István Lőkös, dobitnik spomenutog odličja, dopisni je član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Objavio je trideset djela na hrvatskom i mađarskom jeziku. Najveći dio svojega znanstvenog opusa posvetio je isprepletenim odnosima hrvatske i mađarske književnosti, kroz brojne studije, kritike, eseje, novinske članke, autorske knjige i prijevode. Na mađarskom jeziku objavio je prvu Povijest hrvatske književnosti, na mađarski preveo je Marulićevu Juditu i Suzanu, te pisao o Krleži, Đalskom i Matošu. Trostruk je dobitnik nagrade Društva hrvatskih književnika Davidias, te dobitnik Inine nagrade za promicanje hrvatske kulture u svijetu – navodi se u obrazloženju. „Zahvalan sam Predsjednici Republike Hrvatske, Veleposlanstvu i veleposlanicima te suradnicima Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj što su pratili moju djelatnost. Zahvalan sam svim suradnicima i prijateljima koji su pomogli da ostvarim sve što sam napisao“, rekao je akademik Lőkös.

Čestitamo akademiku Istvánu Lőkösü i želimo mu mnogo zdravlja i sreće!

Kristina Goher

Veleposlanik Mladen Andrić uručuje odličje Red Danice Hrvatske s likom Marka Marulića akademiku Istvánu Lőkösü.

„Pannonian Folklor Fest“

Pod sloganom „Grad na travi“, od 22. do 25. lipnja 2018. godine u Osijeku je održan „Pannonian Folklor Fest“, prvi festival folklor, glazbene umjetnosti i plesa u tome gradu.

Svi su koncerti održani na ljetnoj pozornici kod secesijskoga zdenca na Šetalištu kardinala Franje Šepera u Osijeku, a gastronomska ponuda također je bila u tradicijskom duhu.

Ova četverodnevna manifestacija, u organizaciji Osječko-baranjske županije i Grada Osijeka, okupila je ansamble koji njeguju hrvatski koreografski folklor; iz Hrvatske i jedan iz inozemstva, pečuški KUD Tanac. Skupine su zastupale sve četiri hrvatske folklorne zone, a vrhunac je bio 24. lipnja nastup nacionalnog Ansambla Lado.

Grad Osijek nalazi se u Panonskoj folklornoj zoni, jednoj od četiri postojeće u Hrvatskoj, i po mnogima najbogatijoj. Ta raskoš međutim nije prijašnjih godina predstavljena na primjeren način, što bi promijeniti trebao ovaj novi folklorni sadržaj. U sklopu Festivala nastupali su ovi KUD-ovi: KUD Šokadija iz Starih Mikanovaca, Folklorni ansambl SKUD-a „Ivan Goran Kovačić“ iz Zagreba, folklorni ansambl „Matija Gubec“ iz Karlovca, KUD Jedinstvo iz Splita, KUD Kolo iz Donje Bebrine, HKUD Osijek iz Osijeka, a i KUD „I. K. Adamović“ iz Čepina te, kao što smo već rekli, KUD Tanac iz Pečuha, koji je nastupio 23. lipnja zajedno s KUD-om Jedinstvo iz Splita, KUD-om Kolo iz Donje Bebrine.

Prvog dana održan je kraći koncert Tamburaškog orkestra „UAOS“, drugoga dana manji koncert HPD „LIPA“, koncert Zrinke Posavec, a trećega dana program upaljenih baklja na Dravi – Ivanjske baklje.

Branka Pavić Blažetin

Trenutak za pjesmu

*Svome ocu
I.*

*Čekićem si zabio
zvezdu na nebo
Rekao si:
šaljem te
da je slediš*

*i bio si malo
tužan:
osećao si
da ću promašiti
Tvoj San*

Josip Gujaš Džuretin

Čeprežani po Jankovići staza u Hrvatskoj

Čeprežani sa zastupnici Društva Mađara u Pakracu i saborskim zastupnikom Robertom Jankovićem

Pred kratkim je velika čepreška delegacija boravila u Hrvatskoj, na čelu s načelnikom Kristijanom Vlašićem i predsjednikom mjesne Hrvatske samouprave, Marijom Kralj-Kiss, a čez dva dana su pohodili Pakrac i Daruvar, a dodatno i Lipik, negdašnje imanje grofovske familije Janković. Po riči Marije Kralj, primljeni su

hod u Pakrac, kade su nazočili Ugarskom danu tamo živećih Ugrov, ki su tom prilikom pozvali i Čehe, Talijane, Nimce na kulturni program, a bila je to prilika i za spravišće s Robertom Jankovićem, saborskim zastupnikom Ugrov u Hrvatskoj. Pohod varošu, posjet muzejom, a uveče spalo u Planinarskom domu, bio je sce-

narij prvoga dana boravka Čeprežanov kod domaćinov. Drugi dan u Gradskom domu je goste primilo gradsko peljačstvo i predstavljene su znamenitosti ovoga kraja, kot i konji lipicanci u Lipiku. Ovo sve, Gradišćanci su jur djelomično poznali, zahvaljujući i jednoj izložbi, ka je donesena iz Čeprega o Jankovići i darovana od Hrvatske samouprave Čeprega samomu gradu. (Tako je ranije već bilo moguće bliže upoznati mjesto i okolicu.) Dvodnevno gostovanje čepreških Hrvatov i gradskoga peljačstva kod starih-novih prijateljev sprohadjao je poziv domaćinov na II. Festival palačinkov u Čepregu, koji će se održati od 13. do 15. julija.

Tiho

Kristijan Vlašić, načelnik Čeprega, Matija Kulhavi novinar iz Lipika i Marija Kralj, predsjednica Hrvatske samouprave u Čepregu

Doček u Pakracu

svagdir s velikim veseljem i zvanarednom gostoljubivošću, a iz druženja najvjerojatnije će nastati i uža suradnja na osnovi grofovske familije Janković, ka snažno, po povijesni staza povezuje Čepreg sa Stražemanom, Daruvarom i Pakracom, kade su nek živili kotrigi slavne i poznate obitelji. Istraživanja, izložbe, pobiranje informacijov i podatkov, marljivo djelovanje i razna otkrića čepreške etnografkinje Terezije Horváth-Balogh, zašli su i do Hrvatske, kade su računali svako sa čepreškom šakom Hrvatov, na čiji Hrvatski dan je pred dvimi ljeti dospila i gradonačelnica Pakraca, Anamarija Blažević. U misecu majušu pak se je otpravilo čepreško izaslanstvo na povratni po-

Bogatstvo...

Čeprežani u daruvarskom parku Julije Jankovića s domaćicom Snježanom Sabo

Oproštajna svečanost HOŠIG-ova osmog razreda

U predvorju budimpeštanske Hrvatske škole 13. lipnja 2018. priređena je oproštajna svečanost osmoga razreda ove ustanove. Osnovnoškolsku je naobrazbu završio naraštaj 2010. – 2018.: Adél Adrevác, Zsolt Árokszallási, Anahait Azizyan, Botond Babik, Éva Balassa, Ottó Djud, Szófia Foltin, Dejan Georgiev, Damir Halilović, Kármén Kristóf, Zsolt Kristóf, Dorka Kühne, Márton Maróti, Mira Menyhárt, Luca Molnár, Mária Nadj, Máté Pintér i Sziva Zétény. Prigodni su program osmislile razrednica 7. razreda Rita Grbavac i razrednica 8. razreda Andrea Bálint. Prostorije škole okitili su polaznici 6. razreda, na čelu s razrednicom Žužom Molnar.

Osmaši u društvu razrednice Andree Bálint

Zvuci pjesama uobičajenih oproštajnih svečanosti, uzbuđeni žamor roditelja, prijatelja i ružama okićeni hodnici i stubište... polako se spuštaju niz stube osmaši u predvorje svoje škole. Na ramenima im je već i putna torbica s uspomjenama i očekivanjima. Uime svečara prigodni je govor na mađarskom čitala Szófia Foltin, na hrvatskome Damir Halilović, koji je među ostalim rekao: „Jako mnogo možemo zahvaliti učiteljici Zlati Gergič i Aniti Bándy, one su nas uvele u svijet brojeva i slova, te organizirale naše prve izlete. Rado se prisjećamo razgledanja grada Budimpešte, boravka u Crikvenici i Novom Vinodolskom. Od petog razreda vodila nas je Dora Grišnik. Još uvijek pamti-

mo uzbuđljiv program što su nam pripremile Dora i Rita. U osmom razredu najveća je prepreka bila prijamni ispit, ali razrednica Andrea uvijek je bila pokraj nas. (...) Dragi učitelji, nastavnici, zahvalni smo za znanje i brigu te za sve što ste nam naučili.“ Stihove Marka Dizdara kazivala je Dorka Kühne, a misli Andrewa W. Marlowea Kármén Kristóf. Potom prikaz fotografija osmaša na bijelome platnu, od djetinjstva do školovanja u HOŠIG-u. Mlađi naraštaj, sedmi razred, također je pripremio svoj svečani program, govor je na mađarskom čitala Réka Faggyas, na hrvatskome Zorka Romac. „Kada se rastajete, rastanite se na što ljepši način. Lijep ristanak jest i lijepo sjećanje, a lijepa su sjećanja ono što nas vraća nekome. Dobili ste torbicu na ramena, odlazite, opraštate se. Opraštate se od svojih nastavnika, djelatnika škole, od učenika, od učionica i od školskih klupa. Opraštam se i ja od vas uime 7. razreda. Osam ste godina proveli u ovoj školi. Danas se završava vaše obrazovanje u osnovnoj školi, mnogi od vas nastavljaju školovanje izvan HOŠIG-ovih zidova.

Damir Halilović čita govor.

(...) Lijepo nam je prisjetiti se zajedničkih putovanja u Zagreb, natjecanja u maškarama i Dana đačke samouprave u vašoj organizaciji. Dokazali ste, kada se udružite, dobro se snalazite i u teškim situacijama punim izazova i dokazali ste da se isplati uloženi trud. Raširite svoja krila ojačana u HOŠIG-u, isprobajte ih neka vas uzdignu u visine. Nadamo se da vam neće slomiti krila ni u novome školskom okruženju, nego će vas naučiti pametno letjeti. Želim vam na novom putu puno uspjeha u svoje i u ime 7. razreda“, rekla je Zorka uime sedmaša. Potom su vrpcom naraštaja na školsku zastavu svezali učenici Botond Babik i Adél Adrevác. Svečarima uime ustanove obratila se i ravnateljica Ana Gojtan: „U idućim godinama stupit ćete na put odrastanja, mnogo će se oblikovati vaša osobnost, postat ćete svjesniji, odlučniji ljudi koji će biti sposobni postaviti sebi ciljeve i ostvariti ih. Opraštanje je kao jedno raskrižje. S tim zajedno bit ćete načisto koja su vaša prava, ali to znači i veću odgovornost. Naime od vas već svatko očekuje odgovornost poradi povećanja svoga znanja, da se s većom odgovornošću prima novih, inovativnih zadataka, da osjeća odgovornost prema svojoj obitelji i prema svojoj zajednici.“ Prigodnu pjesmu na mađarskom jeziku kazivala je Eszter Jóti, a na hrvatskome Laura Bencsok, Gergő Szabó, Orhan Halilović, Nemere Markó, Nimród Kepes i Balázs Németh. Oproštajna je svečanost završena valcerom svečara.

Kristina Goher

Valcer...

Zlata maša Vilmoša Harangozoa u Petrovom Selu

Rodjeni Petrovišćan, Vilmoš Harangozo (Hiaršlov), po Geošićevoj monografiji je dvadeset i osmi duhovnik Petrovoga Sela od 1659. Ijeta, a ujedno i zadnji posvećeni dušobrižnik ovoga mjesta. Zaredjen je u sambotelskoj katedrali 23. junija 1968. Ijeta, od biskupa Józsefa Winklera. Njegove štacije službovanja su kot kapelana u Rábakethelyu (1968. – 1970.), u Semenincu/ Muraszemenyeu (1970. – 1972.) do 1976. i Páki. U Kisegu je bio duhovnik (1976. – 1979.), potom u Dolnjem Seniku / Alsószölnöku (1979. – 1987.), a isto tako je opskrbljivao fare u Slovenskoj vesi / Rábatótfaluu, u Sakalovci/Szakonyfaluu, od Ijeta 1987. je dušobrižnik Serdahela, od 1989. i Pustare, od 1995. i Sumartona, sve do 2006. Ijeta. Sad jur dvanaest ljet dugo je desetnik u jednom od najlipših gradov Gradišća, u Kisegu. 73-ljetni dušobrižnik svoju zlatu mašu 24. junija, u nedilju, otpodne je svečevao u svojem Petrovom Selu, a u Kisegu ove nedilje će skupadojti vjerniki u 16 uri na hvalodavanje u crikvu Srce Jezuševu. Izabrano geslo prilikom zlate maše je „In te Domine speravi, non confundar in aet num” (Gospodine, moje si ufanje, sram od mene drži dalje).

Dolazak u crikvu

Put do ulaza crikve sv. Petra i Pavla je pokrt kiticami ke su u zvanredne motive u mozaiki spojile petroviske žene, na kom je morao uz počasnoga dvoreda farnikov, prijateljev, a i u krugu brojnih rodjakov iz Australije, Amerike, Austrije, Petrovoga Sela koracati zlatomašnik u Božji dom. Mjesna školarica Dora Filipović u štrofa je čestitala jubilaru, a i prikdavanjem kitic. U ime petroviske crikvene općine pred-

sjednik Imre Filipović je gratulirao slavljeniku s riči „da mu nije bilo lako u olujnom vrimenu sprohoditi Božji poziv, ali imao je peldodavne roditelje u vjeri i čvrste prethodnike, petroviske duhovnike Janoša Harangozoa, a i Ferenca Harangozoa”. Proσιο je za njega Božji blagoslov u dalnjem duhovničkom zvanju i preporučio ga je u obrambu Blažene Divice Marije. Domaći farnik Tamás Várhelyi srdačno je pozdravio svakoga uz tri nazočne petroviske farnike Jožefa Hiršla i Štefana Geošića, kot i zadnjega posvećenoga dušobrižnika Petrovoga Sela, a posebno je pozdravljen Janoš Šneller, ki je tri desetljeća dugo služio petroviski

Izlazak iz prepune crikve na kraju maše

narod. Ovde su čestitali i prijatelju, seminarskomu tovarušu slavljenika, takaj zlatomašniku Istvánu Martonu. „Od srca vas pozdravljam, ki ste došli na ovu jubilaru mašu da s manom skupa hvalu dajete Gospodinu Bogu za svu tu milošću ku sam zdavno dobio da dičim Jezušu Kristušu ki nas je svojom smrćom i goristajanjem otkupio. Bog plati svim za sve prošnje i molitve, za sve žrtve onih ki su došli iz Australije, Austrije, Amerike”, se je obrnuo jubilar k mnoštvu vjernikov i braćam duhovnikom u prepunoj crikvi. Ferenc Merkli, duhovnik Vasszécsenya po slovenski je začeo, a po ugarski nastavio svoj svećani govor o Vilmošu Ha-

Zlatomašniki István Marton i Vilmoš Harangozo ter farnik Ferenc Merkli

rangozou, o gosponu, ki je imao veliku ulogu u tom da je i on postao duhovnik. Dičji spominki, zasluge i tajne djelovanja zlatomašnika, to je sve najprdošlo prilikom govora. „Sveti Ivan Krstitelj ima jednu poznatu rečenicu: Ne dopusti da skreneš od istine kot od vjetra pušena trska. Dokle je bio kod nas farnik, čuda se je borio s tadašnjom vlašću. Svi oni ki su ga zbantovali, najavljalivali i zganjali, kasnije su se iskreno pokajali. Kad gospodin Vilmoš nigdar nij' bio od vjetra pušena trska. Vik je u sebi nosio istinu i od toga nije pustio. Imao je svenek čvrsto ufanje, ki se polag Boga drži i zastupa njegovu istinu, te nevolja neće pobijediti”, naglasio je govorač i proσιο je Božji blagoslov na svojega učitelja, zlatomašnika. Maša-zahvalnica je prikazana na hrvatskom jeziku, a na kraju crikvenoga obreda se je jubilar svim zahvalio, ki su mu bili na pomoć u zemaljski posli. Posebna zahvala je upućena bratu Bertalanu i njegovoj obitelji ki su se preskrajno trudili da dotično svečevanje bude dostojno i nepozabljivo za svakoga. Zlatomašni blagoslov podiljen je najprlje braćam, sestri i njevoj obitelji, potom ostaloj rodbini i duhovnikom, a na kraju svim nazočnim vjernikom, ki su mogli jubilaru i posebno gratulirati za svetom mašom pri agapi. *Tiho*

Kup podravskih ribiča

Hrvatska samouprava Šomođske županije i ove je godine organizirala natjecanje u ribolovu, koje se priredilo 9. lipnja 2018. godine. Ovogodišnji „Kup podravskih ribiča“ odvijao se u Budakovcu u Republici Hrvatskoj, na ribnjaku Budakovačkoj bari. Domaćin je priredbe bio tamošnji ŠRK KARAS, a suorganizator priredbe lukoviška Hrvatska samouprava.

Nakon dobrodošlice i otvorenja natjecanja kod Vatrogasnog doma, počelo je natjecanje koje je trajalo od 7.30 do 12 sati. Slijedila je objava konačnih rezultata, urudžba nagrada i zajednički objed u 12.30, kaže za

Hrvatski glasnik dopredsjednica Hrvatske samouprave Šomođske županije Klara Kovač. „KUP-u PODRAVSKIH RIBIČA“ sudjelovale su družine hrvatskih samouprava iz Šomođa i Baranje (Podravina) te one iz Hrvatske, poput družine SRD Štuka iz Ferdinandovca. Svaka je samouprava mogla prijaviti tim od dva člana (može biti i mješovita družina), a cijena je prijave bila 120 kuna po družini. Nakon dolaska na mjesto natjecanja slijedilo je izvlačenje mjesta te hranidba ribe, a svaki se natjecatelj mogao koristiti dvama štاپovima (udice). Ulovljenu je ribu trebalo što prije osloboditi udice, staviti u čuvarku pa u vodu. Nakon vaganja proglašeni su rezultati i dodijeljene nagrade. Prvak je osvojio „KUP PODRAVSKIH RIBIČA“ na rok od godinu dana, a nagrada ga obvezuje gravirati na kup nadnevak pobjede i ime samouprave na estetski način. Dodijeljene su nagrade i za I., II. i III. mjesto (pehar + povelja) te posebne nagrade

Na natjecanju je sudjelovalo 25 ribičkih družina iz brojnih naselja (Ferdinandovac, Izvar, Rasinje, Bojevo, Barča, Potonja, Tomašin, Daranj, Dombol, Novo Selo, Lukovišće, Brlobaš, Martinci, Starin), a ukupan je broj sudionika bio domalo stotinjak osoba.

Nakon završetka natjecanja slijedilo je proglašenje rezultata i zajednički objed. Za dobru atmosferu pobrinuli su se svirači iz Hrvatske, koji su izvornim pjesmama digli razinu priredbe.

Kako kažu organizatori, najuspješnije su družine bile ove: Prvo je mjesto osvojila ferdinandovačka družina „Štuka“ (Ivan

Ferdinandovačka družina

Dombolska družina

Lukoviška družina

Izvarska družina

Daranjska družina s Ružom Bunjevac, Klarom Kovač i Jozom Solgom koji su predavali odličja.

Žibreg i Zdravko Hrvojić), drugo je mjesto pripadalo „Dombolu 1.“ (Stjepan Kovač i Jozo Móre), a treće su mjesto zauzeli „Daranjski ribolovci“ (Đuso Gorjanac i Ladislav Tot). Nagradu za najuspješniju žensku družinu osvojile su pecarošice brlobaške družine „Karasi 1“.

Nagradu za „Najviše ulovljene ribe“ dobila je ferdinandovačka „Štuka“ (Ivan Žibreg i Zdravko Hrvojić), nagradu za „Najmanju ulovljenu ribu“ osvojila je Potonjanka Aleksanda Reiz, a najveću ribu upecala je Dombolkinja Renata Poljik.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Nezaboravni dani u Zagrebu

Učenci petog razreda keresturske osnovne škole od 4. do 8. lipnja gostovali su kod svojih vršnjaka u zagrebačkoj Osnovnoj školi Retkovec. Bio je to rezultat one suradnje koja je započela prije dvije godine između Odjela za kroatologiju Sveučilišta u Zagrebu i Osnovne škole „Nikola Zrinski” u Keresturu. Studenti iz Zagreba tijekom školske godine dva puta tijekom tjedna dana hospitalirali su i održavali praktične vježbe u keresturskoj školi, a zauzvrat keresturska djeca bila gosti zagrebačke Osnovne škole Retkovec, koja se također uključila u taj projekt.

Iz petog je razreda izabrano dvanaest učenika, koji su najbolji iz hrvatskoga jezika i zbog toga su mogli otputovati u glavni grad Hrvatske i družiti se s tamošnjom djecom tijekom cijeloga tjedna. Pratile su ih učiteljice dr. Erika Rac i Henrieta Novak. Suradnja je dviju škola započela posredstvom Zagrebačkoga sveučilišta, pa zapravo još ni ravnatelji osnovnih škola nisu se sreli. Prvi je posjet učenika bio prigoda i za to. Jako Šuker, ravnatelj retkovečke, i Anica Kovač, ravnateljica keresturske škole, prvog su se dana boravka djece sreli i razgovarali o mogućnosti daljnje suradnje. Djeca zagrebačke ustanove s veseljem su čekala goste iz Mađarske, odmah su im pokazali učionice, školu i nukali ih na razgovor. Prvog je dana išlo malo teže, a kako se odmicalo vrijeme, sve više se razvijao saobraćaj, komunikacija među njima. Smještaj za kerestursku djecu bio je osiguran u Gradu mladih, koji je smješten u četvrti Gornje Dubrave u prekrasnome prirodnom okolišu, s raznim igralištima, parkom. Djeca su svaki dan iz Grada mladih putovala tramvajem i autobusom u školu, upravo kao pravi zagrebački učenici, jer nije to bio samo izlet, nego i učenje. U prijepodnevnim satima su se uključili u nastavu, da bi vježbali hrvatski jezik s izvornim govornicima. Sudjelovali su na satima tjelesnog, glazbenog i likovnog odgoja i na satu književnosti, a poslijepodne uvijek su priređene razne radionice, skupa s domaćim učenicima. Prema riječima učiteljice Henriete Novak, u tome su jako uživali keresturski učenici

Pred crkvom svetog Marka

Zajedno na kvizu

jer su razne zadatke uspjeli i samostalno riješiti. Tijekom pet dana imali su priliku upoznati i glavni grad Hrvatske, bili su na Gornjem gradu, pogledali katedralu, izložbu „Velika Katarina”, posjetili nogometnu arenu NK Dinamo, Maksimir i Zoološki vrt, gdje je vodič bila upravo jedna djevojčica iz petog razreda. Pet dana u Zagrebu bio je prekrasan doživljaj za kerestursku djecu, reče učiteljica Henrieta, jer kada su stigli kući, odmah su pitali kada mogu ponovno ići. U Retkovcu su pronašli nove prijateljice i prijatelje te obećali jedan drugom da će se dopisivati na društvenim mrežama. Keresturski nastavnici i djeca ovim putem zahvaljuju na srdačnom gostoprimstvu, na ljubaznosti i vjeruju da će se naći rješenje i za to da retkovečka djeca posjete Kerestur.

Beta

FOTO: HENRIETA NOVAK

Pred GNK Dinamo Zagreb

Priznanja i odličja na kraju školske godine

Na kraju školske godine u pomurskim hrvatskim školama u kojima se provodi predmetna nastava hrvatskoga jezika dodijeljena su priznanja za najistaknutije učenike i nastavnike.

Dobitnici priznanja u Keresturu

U keresturskoj i serdahelskoj osnovnoj školi na kraju školske godine dodjeljuju se priznanja pod naslovom „Najučenik godine“. U Keresturu čak i Seoska samouprava nagrađuje najbolje učenike nižih i viših razreda priznanjem „Najbolji đak godine“, a uz to priloži i novčanu nagradu. U Serdahelu Hrvatska samouprava nagrađuje učenike 8. razreda, koji su se istakli tijekom više godina u njegovanju hrvatske kulture. Ove godine u objema ustanovama dodijeljena su i državna Priznanja „László Németh“ Ministarstva ljudskih resursa, koje su preuzele tri učiteljice. U objema su ustanovama uručena priznanja na svečanom zatvaranju školske godine.

U Keresturu su bili vrlo uspješni učenici Virag Kele, Nóra Rákos i Flóra Orbán na Đačkoj olimpijadi iz stolnog tenisa, a u džudu Izabela Mustač osvojila je 2. mjesto. Od ravnateljice je preuzeo Priznanje „Najbolji učenik godine“ Bence Abonji, a „Naj-sportaš godine“ bio je Dominik Pokec. Donačelnik Jožef Zavarko dodijelio je Priznanja „Najbolji đak godine“ učenicama Katici Kapić i Izabeli Mustač. U keresturskoj školi Odličje „László Németh“ Ministarstva ljudskih potencijala preuzele su učiteljice dr. Erika Rac i Ilona Molnar.

Jelica Mihović Adam, dobitnica Odličja „László Németh“

Balint Tot, „najučenik“

Godine 2000. i serdahelska je škola utemeljila Priznanje pod naslovom „Najučenik godine“, koje se dodjeljuje učenicima odličašima i onima koji su osvojili istaknuto mjesto na kakvu državnom natjecanju. Ove je školske godine to dodijeljeno Georgini Doboš i Balintu Totu. Za svoj dugogodišnji istaknuti rad u serdahelskoj školi Priznanje „László Németh“ dobila je učiteljica Jelena Mihović Adam. Serdahelska Hrvatska samouprava učenike osmog razreda koji su tijekom više godina bili članovi tamburaškog sastava i plesali narodni ples podarila je jednodnevno ljetovanje u Filmskom kampu u Odmaralištu Zavičajju u Vlašićima. Na svečanosti zatvaranja školske godine nagrade uručio je predsjednik Stjepan Turul. Ljetovanje mladih Pomuraca materijalno potpomažu i Hrvatska samouprava Zalske županije i Udruženje hrvatskih samouprava Zalske županije.

Georgina Doboš, „najučenica“

Preuzimanje zgrade Kulturnog centra bačkih Hrvata

Pošto je prije godinu dana s privremenim sjedištem utemeljena kulturna ustanova Hrvatske državne samouprave u Baji, a međudobno pronađena i kupljena odgovarajuća zgrada u Tánacsicsevoj ulici pod brojem 15, u utorak, 12. lipnja, upriličena je i primopredaja zgrade. U nazočnosti članka Hrvatske državne samouprave, predsjednika Ivana Gugana, dopredsjednice Angele Šokac Marković, predsjednika Saveza Hrvata u Mađarskoj Jose Ostrogonca, glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Joze Solge, preuzimanjem ključeva zgrada je preuzeta u vlasništvo, odnosno na uporabu. Kako nam uz ostalo reče ravnatelj Kulturnog centra bačkih Hrvata Mladen Filaković, predviđeno je da će nakon pribavljanja potrebnog namještaja i tehničkih uređaja, najvjerojatnije u rujnu ili listopadu, otvoriti svoja vrata posjetiteljima. Po mogućnosti, nakon pribavljanja financijskih sredstava putem natječaja, planira se i obnova zgrade. Ustanova već i sada djeluje, a u suorganizaciji Kulturnog centra bačkih Hrvata, početkom svibnja u Baji je održan Državni hrvatski tamburaški festival i Prvi seminar folkloru Hrvata u Mađarskoj.

Stipan Balatinac

Koljnofski 5. razred u Dramlju

Ove su godine peti put naši školari bili u Dramlju. Organizator škole u prirodi je Fanni Sárközi. Na moru smo boravili pet dana, od 4. do 8. lipnja. Otputovalo je 24 djece i tri učiteljice. Smješteni smo bili u Hotelu Dramalj. Organizirali su nam izlet brodom na otok Krk u Vrbnik, gdje su djeca prošla kroz najužu ulicu na svijetu. Bili smo još u Crikvenici, gdje su djeca mogla vidjeti akvarij. Osim toga smo radili razne ručne radove i na plaži vježbali situacije u trgovini. Svake smo večeri imali nekakvu priredbu, npr. lude frizure, spretne ruke ili smo svirali tambure, zajedno smo pjevali. Djeca su se jako dobro osjećala i vratila se s mnogo lijepih doživljaja.

Andrea Egrešić

MOHAČ

Čitaonica mohačkih Šokaca 7. srpnja organizira već uobičajeno „Dunavsko pranje“ koje će se prirediti na Šokačkoj skeli. U okviru kulturno-gastronomске manifestacije organizira se i kuhanje sar-me u zemljanim loncima. Udruga poziva sve zainteresirane da se prijave, uz opširniju obavijest na telefonu (06) 20/262-0992.

SAMBOTEL

Društvo sambotelskih Hrvatov i Hrvatska samouprava Sambotela pozivaju Vas 7. julija, u subotu, od 15.30 na sambotelski Glavni trg na X. Hrvatski dan. Hrvatsku mašu služi dr. Anton Kolić, umirovljeni farnik u Austriji, priredbu otvara dr. Tivadar Puskás, gradonačelnik Sambotela. U kulturnom programu nastupaju pjevački zbor Ljubičice iz Petrovoga Sela, koraš Slavuj iz Hrvatskih Šic, HKD Gradišće iz Petrovoga Sela, zbor Djurdjice, tamburaši Guslice, seniorska hrvatska tancoška grupa iz Sambotela, dica iz Hrvatske čuvarnice i škole Miroslava Krleže, KUD Marko Vukasović iz Samobora. Za programom će zabava durati do polnoći s petrovskim Pinka-bandom i tamburaškim sastavom Koprive.

NARDA; SLAVONIJA

Hrvatska samouprava Narde na trodnevno putovanje u Slavoniju invitira stanovništvo ovoga naselja, od 6. do 8. julija. Oko tri-deset ljudi prvi dan će pohoditi tragično mjesto Domovinskoga boja, Ovčaru, i grad herojev Vukovar. Otpodne je razgledavanje Vinkovce, a subota je posvećena Đakovu. Pokidob će se u to vrijeme odvijati tradicionalni folkfest „Đakovački vezovi“, Gradišćanci će moći po slobodnom izboru uživati i u folklornom spektaklu. Osijek, i Kopački rit ostane za kraj ove zanimljive ekskurzije.

Stručni skup za odgojitelje, učitelje i nastavnike pripadnike hrvatske nacionalne manjine, iseljenike i Hrvate u Bosni i Hercegovini

Agencija za odgoj i obrazovanje organizira stručni skup odgojno-obrazovnih radnika iz Australije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Italije, Kanade, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije i Švedske. Stručni će skup biti u porečkom Hotelu Pical. Programom će biti obuhvaćeni sadržaji koji pridonose unapređivanju znanja hrvatskoga jezika, obogaćivanju spoznaja o hrvatskom jeziku i kulturi te jačanju djelokruga u radu s učenicima kojima je hrvatski drugi jezik. Odgojno-obrazovni radnici koji izvode nastavu na hrvatskom jeziku u Europi i svijetu, radom u radionicama, terenskom nastavom te plenarnim predavanjima bit će osnaženi i u području povijesti, geografije te umjetnosti. Posebni će dio programa biti posvećen njegovanju hrvatske tradicije i samobitnosti. Stručni skup za odgojitelje, učitelje i nastavnike održat će se u Poreču od 2. do 6. srpnja 2018. godine. Kako doznajemo, na skupu će iz Mađarske sudjelovati 30 hrvatskih pedagoga.

BERNECEBARÁTI

U organizaciji Samouprave XV. okruga, i ove će se godine prirediti Međunarodni kamp primijenjenih umjetnosti, od 2. do 8. srpnja. Suradnjom i poduzetnošću Hrvatske samouprave ove gradske četvrti, i ove godine u kampu sudjeluju djeca iz Donjega Kraljevca, Sumartona i Bizonje. Otvoreni dan bit će u nedjelju, 8. srpnja, u 10 sati.

NAPRIJED VATRENI

NIŽNI NOVGOROD, 1. srpnja 2018. (Hina) – Hrvatska nogometna reprezentacija plasirala se u četvrtzavršnicu Svjetskog prvenstva pošto je u osmini završnice u Nižnom Novgorodu boljim izvođenjem jedanaesteraca svladala Dansku s 4 : 3 (1 : 1, 1 : 1).

Junak je pobjede bio vratar Danijel Subašić koji je obranio tri jedanaesterca u raspucavanju, a pobjednički je pogodak za četvrtzavršnicu postigao Ivan Rakitić.

Danska je povelu nakon samo 58 sekunda igre golom Mathiasa Jorgensena, a izjednačio je Mario Mandžukić u 4. minuti.

Hrvatska je imala veliku priliku riješiti pitanje pobjednika prije izvođenja jedanaesteraca, ali je udarac Luke Modrića s bijele točke u 116. minuti obranio Kasper Schmeichel.

Danska je svoj pogodak postigla pošto je Knudsen rukom ubacio loptu duboko u hrvatski kazneni prostor, do nje je stigao Delaney, no njega su odlično blokirali Rebić i Vrsaljko. Ipak, do prostora za šut stigao je Mathias Jorgensen, pa iako se nije radilo o jakom udarcu bio je iz velike blizine, pa je izmigoljio Subašiću u gol.

Rano primljeni pogodak nije negativno utjecao na Hrvatsku koja je poravnala već u 4. minuti. Rebić i Vrsaljko kombinirali su na desnoj strani, uslijedio je ubačaj na koji Danci nisu dobro reagirali, Delaney je napucao u glavu Christensena, a lopta se savršeno odbila za Mandžukića koji je jakim udarcem probio Schmeichela.

Hrvatska će u četvrtzavršnici 7. srpnja u Sočiju od 16 sati igrati protiv domaćina Rusije koja je također boljim izvođenjem jedanaesteraca svladala Španjolsku sa 5 : 4.

44. Narodnosni kup u Koljnofu

Još pred samim krajem ovoga školskoga ljeta, jur po običaju, održan je 44. Narodnosni kup, u kom jur desetljeća dugo stabilni su diozimatelji školaru četarske osnovne škole i petroviske Dvojezične škole. Prlje je bio problem, koga uključiti u ovo športsko naticanje, ka škola more osigurati i organizaciju ovoga spravišća. Treće ljeto sudjeluje na ovom kupu i koljnofska Dvojezična škola ter čuvarnica Mihovil Naković, ka je po prvi put, 12. junija, utorak, na se zela i dužnost domaćina. Kako je rekla glavna organizatorka Biserka Brindza, učiteljica za tjelovježbanje u Koljnofu, dosad su se divojke naticale samo u rukometu, a dičkaki u nogometu, a ovo ljeto je upeljana i odbojka za divičice. Na ovoj športskoj manifestaciji okupilo se je osamdeset ljudi, a rezultati su slijedeći:

FOTO: FANNI SÁRKÖZI

Mali nogomet za dičkake na umjetnom terenu 1. – 4. razredi

1. mjesto Gornji Četar
2. mjesto Petrovo Selo
3. mjesto Koljnof.

Nogomet 5. – 8. razredi

1. mjesto Petrovo Selo
2. mjesto Gornji Četar
3. mjesto Koljnof.

Divojke u odbojki 5. – 8. razredi

1. mjesto Koljnof
2. mjesto Petrovo Selo

3. mjesto Koljnof B
4. mjesto Gornji Četar.

Divojke u rukometu 5. – 8. razredi

1. mjesto Gornji Četar
2. mjesto Koljnof
3. mjesto Petrovo Selo.

Pobjednik 44. Narodnosnoga kupa je četarska osnovna škola, a kljetu u Petrovo Selo se pozivaju gradišćanski športaši na jubilarni, cjelodnevni turnir u nogometu, odbojki i rukometu.

Tiho